

II w.

II w.

Na rzymskiej mapie dróg pojawia się określenie **Francia** jako określenie dla terenów na północ od pasma Siebengebirge.

ok. 257

Inwazja Franków na Galię.

III w.

Frankowie wraz z Sasami jako piraci plądrują wybrzeże Gali.

poł. III w.

Alemanowie przekraczają granice cesarstwa zachodniego.

Chrzest Chlodwiga, płaskorzeźba z kości słoniowej z IX w.

Na stronie obok:

Chrzest Chlodwiga przyjęty z rąk biskupa, św. Remigiusza, miniatura z Żywota św. Dionizego, ok. 1250

w 358 r. osadził znaczną liczbę Franków jako sprzymierzeńców na terenach rzymskich. Grupę tę nazywa się Frankami Salickimi w odróżnieniu od pozostałych na wschodnim brzegu Renu Franków Ripuarskich. Znamienne, że mimo kontaktów z Rzymianami Frankowie w przeciwieństwie do innych plemion germańskich czcili wciąż dawnych bogów i nie poddawali się wpływom chrześcijaństwa. Półlegendarnym protoplastą dynastii Merowingów był Meroweusz, który w po-

łowie V w. sprawował władzę nad zachodnim odłamem Franków.

Pierwszym lepiej poświadczonym historycznie władcą Franków jest dopiero syn Meroweusza – Childeryk. Wygnany ze swego królestwa wiele lat spędził na obczyźnie w kraju Turyngów. Jako wierny sprzymierzeniec upadającego Rzymu, znajdował się prawdopodobnie przez całe swe panowanie w formalnej podległości wobec lokalnych rzymskich dowódców. Z powodzeniem bronił swych posiadłości przed atakującymi z południa Wizygotami króla Euryka. Pod koniec życia przeniósł swą siedzibę z Cambrai do Tournai, gdzie został pochowany w 482 r.

Panowanie syna Childeryka – Chlodwiga (482 – 511) – rozpoczyna zupełnie nowy rozdział dziejów Franków. Po zajęciu przez Ostrogotów Italii zaatakował on posiadłości Syagriusza, wodza rzymskiego, który po upadku cesarstwa

zdołał obronić przed napływającymi Germanami znaczne obszary Galii na północ od Loary. W wyniku odniesionego zwycięstwa Frankowie znacznie poszerzyli ku zachodowi zasięg swego osadnictwa, a nową siedzibą ich władcy stało się Soissons. Wzmocniony Chlodwig mógł teraz pokusić się o usunięcie drobnych władców księstw Franków Salickich, którzy zachowali dotąd swoje posiadłości.

Zagarnięcie terenów zaludnionych przez ludność galo-rzymską, od dawna zakorzenioną w kulturze antycznej i religii chrześcijańskiej, postawiło przed władcą Franków nieznanę wcześniej problemy, ale otwierało też nowe możliwości. Rdzenni mieszkańcy, choć podbici i upośledzeni pod względem swej sytuacji prawnej, znajdowali się na znacznie wyższym poziomie kulturalnym od swych germańskich panów. Z drugiej strony pojawiała się możliwość wykorzystania religii do celów politycznych. Plemiona germańskie rywalizujące z Frankami na terenie Galii – Wizygoti i Burgundowie – jako arianie byli niechętnie nastawieni do katolicyzmu. Ewentualny katolicki chrzest Chlodwiga zapewniał więc nie tylko przychyłność wpływowych kręgów kościelnych na przyłączonych terenach państwa Syagriusza, ale również sympatię katolickiej ludności galorzymskiej na obszarach sąsiadów. Względy wyznaniowe brano zapewne pod uwagę już w 483 r. przy podjęciu decyzji o poślubieniu przez Chlodwiga katolickiej księżniczki burgundzkiej, Klotyldy. Król wyraził też zgodę na chrzest swych kolejnych synów. Mimo to jeszcze przez kilkanaście lat sam Chlodwig pozostawał przy wierze swych przodków, co wskazuje dobitnie, że ostateczne przyjęcie przez niego katolicyzmu nie było sprawą impulsu.

Po rozbiu państwa Syagriusza i podporządkowaniu Turyngów, jedynym liczącym się przeciwnikiem Franków na północy pozostawali alzaccy Alemanowie. Pro-

cuskiego historyka. Pochodził z możnego rodu galorzymskiego, posiadał gruntowne, jak na owe czasy, wykształcenie, choć jego łacina, mocno już zepsuta, odbiegała od klasycznych wzorców. W 573 r. Grzegorz został biskupem w Tours i od tego czasu był zaangażowany w rozgrywki, jakie toczyły się między Merowingami rządzącymi podzielonym państwem. W swym dziele *Historia Franków* w dziesięciu tomach wyłożył dzieje tego ludu od legendarnych początków po czas sobie współczesne.

Przyjęcie chrześcijaństwa przez Chlodwiga

O okolicznościach, w jakich doszło do przyjęcia chrześcijaństwa przez Chlodwiga, pisze kronikarz Grzegorz z Tours (540 – 593), uznawany niekiedy za pierwszego fran-